

e rite ana mo nga hiahia o nga Maori i te raumati. Heoi whakaaetia ana e te Komiti mo nga Mea Maori kia whakatikatikaina kia takoto penei, ma te Komiti Maori e whakaae nga wa hei rahui tanga mo nga papa tio nei.

Ko te ture tahito mo tenei take no te tau 1894, he penei ano tona aronga, engari ko te wahi hou o te pire hou nei, ko te whakaturanga me te whakawhiwhinga ki te mana i tetahi Komiti Maori, hei whakahaere i nga tikanga o nga papa tio e rahuitia ana e te Kawana ma nga Maori.

NGA TOKA KUKU.

Na, ka waiho mai te tauira o nga papa tio nei hei maharahara ma nga Mema Maori mo te taha ki nga toka kuku e tata ana ki nga kainga Maori, e waiho ana e te iwi Maori hei kai ma ratau. E tika ana hoki kia whaituretia pera i nga papa tio, i te mea ko enei etahi o nga tino kai a te iwi Maori. He poto rawa te wa i tenei Paremata hei akinga i tenei take engari tera e whakahaerea. Ki te whakaaro ko te mea tika kia riro ma te Kooti Whenua Maori e whakatau te ropu e tika ana hei rahui, hei whakahaere i nga toka kuku: kei te mau tonu hoki nga maramatanga i enei ra mo nga tikanga rahui nei, me nga tangata e tika ana hei mana mo aua toka kuku. Ki te tautohetia, ka marama noa atu te Kooti Whenua Maori ki te whakatau i runga i nga tikanga Maori. Na, waiho tena take hei maharahara ma nga Mema. Kei te marama te whakataki mai i runga i te Tiriti o Waitangi: engari hei apiti atu i tenei ra, ko te wahi e kaha ai te titiro mai a te pakeha e manaakitia mai ai hoki tenei take ko tenei kupu, he oranga tenei no te iwi Maori mai i ona tipuna.

NGA WHENUA RAUPATU.

KU A whakahaerea mai tenei take i era atu tau. Me ki ko te Tai-hauauru nana tenei take i hapai kaha i nga ra ka taha, otira ko te kaupapa a Waikato e kume ana kei tawahi te kupu mo te mate o nga iwi Maori i te raupatu. Na, reira he maha nga ope i haere ki tawahi, a i whakahokia mai e nga Kawanatanga o reira: "Hoki atu ki te Kawanatanga o Nui Tireni."

No te tau 1914 ka hapainga tenei take e nga iwi o te Tai-rawhiti, na te Whakatohea i tuatahi. No te tau 1920 ka tutuki te take a te Whakatohea ki te aroaro o tetahi Komihana, na, puta ana te ripoata a taua Komihana, "he iti rawa te hara o te Whakatohea, he nui rawa te whiu."

No te tau 1920 ka pitihana mai hoki a Tuhoe, a no te tau 1922 ko Ngatiawa, ko Ngati-Pukeko, ko etahi hapu o Ngaiterangi, ko Ngamaihi. Na, i whakahaerea ena pitihana i te aroaro o te Komiti mo nga Mea Maori, a puta ana tana ripoata kia tukua enei pitihana kia whiriwhiria e te Kawanatanga.

I tenei tau ka whakaaro a Maui Pomare raua ko Ngata, i te mea kei roto i o raua na rohe pooti enei take, he mea pai kia